

مؤلفه‌های نهادینه‌سازی نسل چهارم دانشگاه‌ها در آموزش عالی کشاورزی ایران

سهیلا پورجاوید^۱، بهمن خسروی پور^۲ و امیرحسین علی بیگی^۳

۱- دکتری آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان (pourjavid57@yahoo.com)

۲- استادیار ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، اهواز، ایران

۳- دانشیار ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

چکیده

دانشگاه‌ها، سازمان‌های عجیب و پیش‌بینی نشده‌ای هستند. آن‌ها تاکنون بارها دچار تغییرات در چشم‌انداز و مأموریت‌های متفاوت پیچیده‌تر و گاه متناقض شده‌اند. این تغییرات، تغییر در آموزش، پژوهش و خدمات عرضه شده به جامعه محلی، ملی و بین‌المللی، علوم اقتصادی و مدنی را در بر می‌گیرد. دانشگاه‌ها ضمن اینکه باید از آرمان‌ها و ارزش‌های جامعه حفاظت کرده و در انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر کوشا باشند، در عین حال از آن‌ها انتظار می‌رود که در برابر تهدیدات محیطی چابک بوده و به مکان‌هایی برای کشف، نوآوری و خلاقیت، تبدیل شوند. معمولاً تغییر و نوآوری ناخوشایند است و وضعیت قدیمی (موجود) را به چالش می‌کشد. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشاورزی در مسیر پیشرفت خود با تغییراتی چون تحولات سریع فناورانه، تغییرات عمده در بازار کار، انتظارات ذی‌نفعان، بودجه، رقابت‌های ملی و بین‌المللی و محرک‌های بی‌شمار دیگری مواجه هستند که تهدیدی برای شیوه‌های سنتی در دانشگاه‌ها محسوب شده و نیاز به انجام بهتر، سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر فعالیت‌ها را ضرورت بخشیده است. هدف این پژوهش کیفی، شناسایی مؤلفه‌های نهادینه‌سازی نسل چهارم دانشگاه‌ها در آموزش عالی کشاورزی ایران بود. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق با متخصصان و صاحب‌نظران آموزش عالی کشاورزی که از تجربه مدیریتی در سمت‌های ستاره‌دار دانشگاهی نیز برخوردار بودند (۲۰ مصاحبه فردی)، جمع‌آوری و با روش تحلیل خط به خط و در قالب تحلیل محتوای متعارف با استفاده از نرم‌افزار Maxqda11 پردازش شدند. براساس یافته‌ها، مؤلفه‌های نهادینه‌سازی نسل چهارم دانشگاه‌ها در آموزش عالی کشاورزی ایران شامل شایستگی دانشگاه کشاورزی، سرعت و انعطاف‌پذیری دانشگاه در رویارویی با تغییرات و دگرگونی‌ها، پاسخگویی، دانش بنیان بودن و یادگیرنده و نوآور بودن دانشگاه‌ها (شش مؤلفه)، هستند.

واژه‌های کلیدی: دانشگاه کشاورزی نسل چهارم، دانشگاه چابک، آموزش عالی کشاورزی